

Dyskryminacja ze względu na wiek w prawie UE (i poza nim): kontekstualizacja orzecznictwa TSUE

Milla Vidina

**STOSOWANIE PRAWA ANTYDYSKRYMINACYJNEGO UE,
SEMINARIUM DLA PRAWNIKÓW**

Trewir, 11 lutego 2020 r.

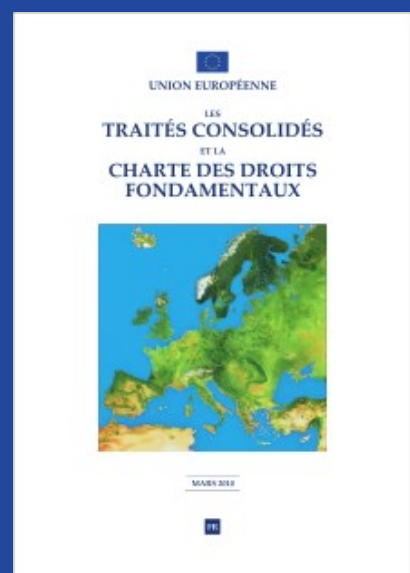
Finansowane ze środków programu Komisji Europejskiej
"Prawa, równość i obywatelstwo" w latach 2014-2020

www.equineteurope.org

Równość ze względu na wiek w prawie UE

- ❖ Podstawowe wartości UE (traktaty)
- ❖ Brak dyskryminacji ze względu na wiek jako ogólna zasada prawa UE (Mangold)
- ❖ Karta Praw Podstawowych:
 - ❖ Artykuł 20 (równość wobec prawa)
 - ❖ Artykuł 21 (brak dyskryminacji)
 - ❖ Artykuł 25 (prawa osób starszych)
- ❖ Dyrektywa 2000/78/WE - Dyrektywa ramowa w sprawie zatrudnienia

Ramy prawne UE w zakresie równego traktowania

Fields/Grounds	Race	Gender	Sex. orientation	Age	Disability	Religion
Employment	YES	YES	YES	YES	YES	YES
Education	YES	NO	NO	NO	NO	NO
G & S, housing	YES	YES	NO	NO	NO	NO
Soc. Protection (Healthcare)	YES	YES	NO	NO	NO	NO
Soc. advantages	YES	NO	NO	NO	NO	NO

3

Co jest zabronione w prawie UE?

- ❖ Dyskryminacja bezpośrednia
- ❖ Dyskryminacja pośrednia
- ❖ Molestowanie
- ❖ Zmuszanie do dyskryminacji
- ❖ Wiktyimizacja

- ❖ Ale... pozytywne działania są możliwe

4

Czy to brzmi dobrze, ale... ograniczona ochrona dla wieku?

- ❖ Wiek jako punkt na skali, stopniowany, niejednoznaczny
- ❖ Wyjątek dotyczący bezpieczeństwa publicznego, rzeczywiste wymogi zawodowe
- ❖ Ponadto: szerokie możliwości uzasadnienia:
Prawowity cel (np. cele polityki zatrudnienia, rynku pracy lub kształcenia zawodowego), odpowiednie i niezbędne środki
- ❖ Takie obiektywne i racjonalne uzasadnienie nie jest wskazane w przypadku innych przesłanek w prawie UE!

Duża swoboda uznania dla państw i sądów

- ❖ Wiele zależy od okoliczności i uzasadnienia...
- ❖ Osoby poniżej 30 roku życia mogą odliczyć pełne koszty kształcenia zawodowego od dochodu podlegającego opodatkowaniu, w przypadku osób powyżej 30 roku życia taka możliwość jest ograniczona
- ❖ Limit wieku 30 lat w przypadku rekrutacji na stanowisko lokalnego funkcjonariusza policji
- ❖ Limit wieku 35 lat w przypadku naboru na stanowisko regionalnego funkcjonariusza policji
- ❖ Obniżenie obowiązkowego wieku emerytalnego sędziów, prokuratorów i notariuszy z 70 do 62 lat w okresie jednego roku

Równość ze względu na wiek w Radzie Europy

- ❖ Art. 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka: zakaz dyskryminacji w korzystaniu z praw i wolności zawartych w Konwencji - wiek nie został wymieniony, ale uznany za "inny status"
- ❖ Protokół 12 EKPC: ogólny zakaz dyskryminacji
- ❖ Europejska Karta Społeczna: Artykuł E

Równość ze względu na wiek w traktatach ONZ

- ❖ Klauzula o niedyskryminacji we wszystkich traktatach ONZ, z otwartym wykazem przyczyn (stąd też można uwzględnić wiek)
- ❖ 2010: Zgromadzenie Ogólne ONZ ustanawiające otwartą grupę roboczą ds. starzenia się społeczeństwa
- ❖ Niezależny ekspert ONZ ds. korzystania ze wszystkich praw człowieka przez osoby starsze

Zwalczanie dyskryminacji ze względu na wiek: organy ds. równości

- ❖ Raport Equinet (Equinet Discussion Paper) w oparciu o przypadki i analizy przeprowadzone przez 22 organy ds. równości
- ❖ Opublikowano w marcu 2019 r.: <http://www.equineteurope.org/How-are-Equality-Bodies-Fighting-Discrimination-on-the-Ground-of-Age>
- ❖ Ramy prawne i kluczowe kwestie
- ❖ Zatrudnienie, towary i usługi, mieszkalnictwo, zdrowie i sprawy rodzinne

Kluczowe kwestie

- ❖ Brak kompleksowej ochrony prawnej
- ❖ Dyskryminacja ze względu na wiek jest postrzegana i przedstawiana jako "mniej dotkliwa".
- ❖ Ageizm obecny w sądach – gotowość do zaakceptowania stereotypów i uogólnień, zamiast wymagać indywidualnego podejścia
- ❖ Starzenie się społeczeństwa, często określone w ustawodawstwie lub polityce publicznej
- ❖ Powszechność występowania dyskryminacji wielokrotnej może powodować lub pogłębiać doświadczenie dyskryminacji
- ❖ Nowe technologie - szanse i zagrożenia

Sprawy o dyskryminację w pracy organów ds. równości: zatrudnienie

- ❖ Agencja rządowa prowadząca rekrutację: kandydaci muszą mieć ukończone 40 lat.
- ❖ Uzasadnienie: błąd administracyjny, ale żaden ze skarżących nie został odrzucony, a ileś osób miało więcej niż 40 lat.
- ❖ Organ ds. równości: ogłoszenie o naborze mogłoby zniechęcić potencjalnych kandydatów w wieku powyżej 40 lat.
- ❖ Stwierdzona dyskryminacja, publikacja decyzji organu ds. równości

Sprawy o dyskryminację w pracy organów ds. równości: dostęp do towarów i usług

- ❖ Typowa sprawa: odmowa udzielenia pożyczki osobom powyżej określonego wieku
- ❖ Dyskryminacyjne, ponieważ istnieją niedyskryminacyjne alternatywy
- ❖ Znaczenie oceny indywidualnej

Sprawy o dyskryminację w pracy organów ds. równości: mieszkalnictwo

- ❖ Nowy budynek mieszkalny w dzielnicy studenckiej
- ❖ Limit wiekowy dla mieszkańców: 31 lat
- ❖ Uzasadnienie:
 - ❖ zapobiegać skargom na hałas
 - ❖ dać szansę młodym absolwentom na dalsze życie w mieście
- ❖ Organ ds. równości doprowadził do usunięcia dyskryminującego kryterium wieku

Sprawy o dyskryminację w pracy organów ds. równości: opieka zdrowotna

- ❖ Bezpłatne coroczne profilaktyczne badania przesiewowe w kierunku raka piersi dostępne tylko dla kobiet w wieku 40-69 lat
- ❖ Organ ds. równości zalecił poszerzenie kwalifikującej się grupy wiekowej, w szczególności ze względu na najwyższe ryzyko wystąpienia raka piersi wśród kobiet w wieku 75-79 lat.

THANKS FOR YOUR ATTENTION!

ANY QUESTIONS ?

EQUINET SECRETARIAT
138 Rue Royale / Koningsstraat
B-1000 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 212 3182
info@equineteurope.org

EquinetEurope

www.equineteurope.org

